Activiteitenverslag 2025 Stichting Ontstaan van Holland

Wie wij zijn

Stichting Ontstaan van Holland zet zich in voor het vergroten van kennis en belangstelling voor de vroege geschiedenis van het graafschap Holland. Daarbij kijken we breed naar de periode waarin Holland ontstond en zich ontwikkelde, met speciale aandacht voor de jaren tussen 900 en 1300.

De stichting moedigt onderzoek naar de vroege geschiedenis van Holland aan en ondersteunt initiatieven die bijdragen aan nieuwe inzichten. We willen historische, kunsthistorische en archeologische kennis over deze periode niet alleen genereren, maar vooral ook **toegankelijk maken**. Dat doen we via onze website, door het stimuleren van onderzoek, door het organiseren van publieksactiviteiten en door het ontwikkelen van educatief materiaal.

Wat we doen

Kennis delen via de website

Onze website vormt het hart van onze activiteiten. In 2025 is deze opnieuw gebruikt als platform om onderzoek, artikelen en achtergrondinformatie over vroegmiddeleeuws Holland te delen met een breed publiek. Ook fungeert de website als doorgeefluik voor onze activiteiten en samenwerkingen.

Holland Dag 2025

De jaarlijkse **Holland Dag** die ditmaal op vrijdag 16 mei in het Rotterdamse bibliotheektheater gehouden werd, was ook in 2025 het moment waarop alles samenkwam. Onderzoekers en geïnteresseerden ontmoetten elkaar, nieuwe onderzoeksresultaten werden gepresenteerd en er was, met name tijdens de pauzes en na afloop tijdens de borrel, volop ruimte voor discussie en uitwisseling.

Tijdens dit symposium stonden de archeologie en geschiedenis van het Maasmondgebied tussen circa 900 en 1300 centraal. Vanzelfsprekend was er veel aandacht voor de nieuwste opgravingen in Rotterdam, onze gaststad en medeorganisator van deze Holland Dag. Maar ook veel recente vondsten uit Dordrecht en zelfs uit Amsterdam passeerden de revue. Onverwachte ontdekkingen zagen we in de verhalen over de door de graaf van Holland geïnitieerde 13de-eeuwse baksteenproductie en over de oudste in Holland vervaardigde boeken, die, hoewel tegenwoordig overal verspreid, flink wat ouder bleken te zijn dan menigeen verwacht had. Van de Holland Dag is een congresbundel geproduceerd die gratis van onze website kan worden gedownload.

Buiten, op het marktplein voor het Bibliotheektheater, werd een middeleeuwse markt gehouden. Het contrast tussen de markante architectuur van de grote Markthal en de kleine middeleeuwse kraampjes kon als het ware niet groter zijn. Toch werden de kraampjes druk bezocht door Rotterdammers van alle leeftijden en achtergronden. Een aantal lagere schoolklassen uit de buurt maakten enthousiast gebruik van de mogelijkheid om de Hollandse middeleeuwen met eigen ogen te zien. De Holland Dag blijft daarom voor de stichting een belangrijk podium voor kennisdeling én ontmoeting, en we konden zien dat de editie van 2025 door alle deelnemers zeer werd gewaardeerd. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar de gemeente Rotterdam die een deel van de kosten van deze dag voor haar rekening nam en ook een aantal sprekers leverde. Ook de provincie Zuid-Holland maakte deze Holland Dag mogelijk dankzij een ruime subsidie.

Naast de ‘grote’ Holland Dag hadden we in 2025 ook een kleinere uitvoering gepland. De **Hollandse Herfst Dag** op vrijdag 24 oktober in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden was in feite een Holland middag, waarin drie verschillende lezingen gegeven werden over onderwerpen die met de Hollandse middeleeuwen te maken hadden. Circa 25 belangstellenden gaven acte de presence en luisterden geanimeerd naar sprekers over de 8ste-eeuwse én 12de-eeuwse ringwallen van Den Burg (Texel), over de nieuwste inzichten rond de 12de-eeuwse (of is hij toch ouder?) Stoel van Overschie, en de verschillende manieren waarop re-enactors en archeotolken het verleden aankleden en vormgeven. Wij danken het Rijksmuseum van Oudheden voor het beschikbaar stellen van de zaal en het financieren van de gezellige netwerkborrel na afloop.

Organisatie en mensen

Bestuur

De stichting wordt bestuurd door een enthousiast en betrokken bestuur van zes mannen en vrouwen dat zijn werkzaamheden op vrijwillige basis uitvoert. Bestuursleden ontvangen geen beloning; eventuele gemaakte onkosten worden vergoed.
Het bestuur houdt zich bezig met de koers van de stichting, de organisatie van activiteiten en het beheer van de financiën.

Samenwerking

Veel van wat de stichting doet, is mogelijk dankzij de inzet van sprekers, onderzoekers en andere betrokkenen die hun kennis en tijd beschikbaar stellen. Die samenwerking is van grote waarde en vormt een belangrijke basis voor onze activiteiten.

Geldzaken in hoofdlijnen

De stichting gaat zorgvuldig om met haar middelen. Inkomsten bestaan onder andere uit bijdragen van deelnemers aan activiteiten, donaties en incidentele subsidies of sponsoring.
De uitgaven in 2025 hadden vooral betrekking op:

- de organisatie van de Holland Dag in mei en de Hollandse Herfst Dag in oktober;
- kosten voor website en nieuwsbrief;

Het financiële resultaat over 2025 past binnen ons streven om de stichting gezond en toekomstbestendig te houden. Voor een gedetailleerd overzicht verwijs ik u naar het Financieel Jaarverslag, hier los bijgevoegd.

Vooruitblik

In 2026 willen we verder bouwen op wat er al staat. De Holland Dag blijft een vast onderdeel van onze activiteiten, die zich in 2026 op de relatie Holland-Utrecht zullen richten. De Holland-Utrecht Dag 2026 zal dan ook plaatsvinden in Utrecht, met de verhouding tussen graaf en bisschop als voornaamste thema.
Naast de nieuwe Holland Dag blijven we werken aan het versterken van onze website en het ondersteunen van onderzoek en educatie rondom de vroege geschiedenis van Holland.
Met veel enthousiasme kijken we uit naar het komende jaar en naar nieuwe kansen om het verhaal van het ontstaan van Holland te blijven vertellen.

René Proos, voorzitter